

EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelős szerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként, szombaton

Előfizetési ára: egész évre 100 Lei,
fél évre 50 Lei, egyes szám 4 Lei.

Szerkesztőség: Salonta (Nagyszalonta)
Református lelkészi hivatal, a hová a
lap szellemi részére vonatkozó min-
den közlemény küldendő. Kladóhiva-
tal: Oradea-Mare (Nagyvárad) Ferdi-
nánd király-út (Rákóczi-út) 14. szám
Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések
díja, reklamációk Konrád Géza címére
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 14. küldendő

Kerületi szervezkedésünk ügyéhez.

„Egyházi és Iskolai Szemlénk” 6-ik szá-
mának, kerületi szervezkedésünkről írott cikke
készítet az alábbi hozzászólásra.

Abban a hiszemben vagyok, hogy nekünk
szervezkedésünk ügyét mielőbb és *minden
további halogatás nélkül* dűlőre kell immár
vinnünk.

A múlt év február végén Kolozsvárt tar-
tott értekezlet egyfelől az elnökség és espe-
resi kar, másfelől az állam képviselője, Dr
Ionescu Péter vallásügyi vezérigazgató között
az elkövetett mulasztás (a királyi felségjog
gyakorolhatása végett a kormány előzetes
értesítésének elmulasztása) jóvátételét határozta
el. Ez a jóvátétel a kívánt formában, a vá-
lasztott püspök és főgondnok visszalépésével
(nagyváradai egyházkerületi gyűlés, 1923 áp-
rilis 11-én megtörtént. A közgyűlés hozzájárú-
lásával hivatalosan effektuáltatott is.

Akkor, sőt már előbb is többszörösen azt
a határozott ígéretet kaptuk, hogy ezzel a
mulasztást helyrehoztuk, a „rosszul gombolt
mellény” hasonlata szerint is, azután nem lesz
hátra más, minthogy most már helyesen újra
gomboljuk a mellényt. Vagyis a szervezkedést
a kívánt formák között mielőbb végre hajthatjuk.

Ismétlem, hogy efelől határozott ígéreteket
és biztatásokat nyertünk.

Mi akadályai van és lehet tehát a szer-
vezkedésnek?

Az a beállítás, hogy itt egy olyan *új püs-
pökség alakításáról* van szó, melynek elisme-
résével az állam *külön kegyet* gyakorol velünk
szemben: egyenesen képtelenség és egy pilla-
natig sem állhat meg. Igen, ha mi ilyenén sor-
sunkat, püspök nélkül voltunkat *magunk dön-
töttük volna el* és magunk akartuk volna így.
Mondjuk pl., ha századok óta Romániához és
itt egy másik (teszem fel az erdélyi) püspök-
séghez tartoztunk volna és *most akarnánk*,
nem tudom milyen okból, vagy milyen sze-

szélyből *új kerületet* alkotni: akkor igaz volna
és helyes volna ez az okoskodás, — de így,
a mi mai sorsunkban és helyzetünkben kegyet-
len kigunyolása csak árva helyzetünknek.

Minket itt az a trianoni béke döntött mai
fejtelten és szervezetlen állapotunkba, amely-
nek Románia ezer előnyét élvezi. S mikor ez
a negyedmilliónyi református magyar ember
itt, a trianoni béke konzekvenciáit levonva,
belenyugvó lélekkel, legelemibb emberi jogá-
val akar élni, s valamilyen vallásos szervezethez
fömrörülni: ne akarjon senki azzal bántani
bennünket, mintha mi ezzel nem tudom miféle
új jogokat követelnénk magunknak és egyhá-
zunknak. Olyan különös, új jogokat, aminek a
megadása, vagy megtagadása felett előbb a
törvényhozó testületnek kell döntenie! Annak
a törvényhozó testületnek, mely bizonyára egy-
hangu lelkesedéssel és Isten iránti hálaadással
ratifikálta a trianoni békét, s ebben a mi szer-
vezkedésünkre szoruló állapotunkat.

Tárgyi oka tehát a mi szervezkedésünk meg-
akasztásának annál kevésbé lehet, mert hiszen
az először megválasztott püspök és főgondnok
visszalépése egyenesen azért történt, mert
ők a helyzetet ezzel is megkönnyíteni
akarták.

Az egyszer megválasztottak iránti hűség
és hozzájuk való ragaszkodás szép és férfias
erény. De nekünk új helyzetünkben hova to-
vább meg kell szoknunk, ha élni akarunk, azt
a gondolatot, hogy autonomiánkat az új állam
elfogadott segítségével össze kell egyeztetnünk.
Vagy nélkülözni tudnunk ezt az „áron adott”
állami segítséget.

Mi lett volna hát és mi ma is a teendők
az 1923-iki április 11-iki közgyűlési határozat
után?

Az új választásnak nyomban való elren-
delése. Szóval az új szervezkedésnek meg-
kísérlése, egyszer, kétszer, vagy akár három-
szor is egymásután.

És ha az így megválasztott új vezetőket
az államkormány újra nem ismerte volna
el: ez esetben is megvolna azóta az az

eredményünk, hogy teljesen tisztában volnánk immár az államnak sokszor hangoztatott jóakarátával is, meg a magunk lovábbi helyzetével is. Bebizonyult volna már sokónknak az a szomorú sejtése, hogy az állam — a legszelidebb szót keresem — nem jóakarattal és egyáltalán nem a békekötések szellemében akar kezelni bennünket. Hogy fejtelenségünket, szervezatlenségünket *állandósítani akarja*. Vagy legalább is elhuzni mindaddig, míg csak be nem telik szétzúllásunknak, egyházi életünk össze-visszaságának keserű pohara.

Mert azt sem szabad elfelejtenünk, hogy a mi szervezatlenségünk mélyen belevág és kihat erdélyi egyházkerületünkre is. A konvent és zsinat égetően szükséges megalkotására e nélkül gondolni sem lehet. Mindezeket pedig ölbetett kézzel nézvé az égre, várni-várni esztendőről-esztendőre, vagy a nekünk adandó új egyházi alkotmánytól tenni teljesen függővé: annyi, mint önrendelkezési jogunknak és egyházi életünk lehetőségének utolsó foszlányáról is lemondani.

Szeretném, ha sötéten látásomról mielőbb meggyőznének azok a testvéreink, akik más-képen látják mai helyzetünket s tudnak valamelyes más utat és módot ajánlani a kibontakozás és jövőendő felé!

Dr. Presbíter.

Szemle.

Egyházalakítás, templomépítés.

Ebben a rovatban, melyben egyházi életünk egyes eseményeit szoktuk olykor-olykor tárgyi-lagos és jóindulatu bírálat tárgyává tenni, most a lelkesedés és Isten iránt való hála érzésével olyan eseményeket rögzítünk meg, melyek a jelen küzdelmekkel, csalódásokkal és lemondásokkal teljes időben a sokszor fásult és közönyössé lett szívek előtt felemelő és reményt gyűjtő példaként ragyognak.

Egyházalakítás az egyik. Az aradmegyei Borosjenőben lakó református atyánkfiai nagy buzgósággal készülnek egyházuk megalakítására. Magában a községben 232 református van, de a környékben levő falvak református lakóival együtt 752-re megy a számuk. Egyelőre fiókegyházat képeznek a pankotai anyaegyházhoz csatlakozva, de hitük van afelől, hogy nemsokára önálló anyaegyházközséggé alakulhatnak. Bárány Solymossy Lajos ev. földbirtokos templomot is ajándékozott, a birtokán levő egykori török mecsetet, de ezt a hivek különböző okok miatt nem fogadhatták el és most maguk buzgólkodnak

templom, vagy legalább megfelelő imaház építésén. Megható volt Kun Zoltán pankotai lelkész jelentése a gyülekezet buzgóságáról és áldozatkészségéről. A husvéti istentiszteleten 673 leiperselypénz gyűlt be s dr. Balogh Jenő orvos [Balogh Ferenc theol. tanár fia] 2000, László László 1000 leivel járultak hozzá az egyház szervezés elősegítéséhez. A templomépítéshez 4 vagon fájuk van. Az alakuló közgyűlés május 11-én lesz, melyen megjelenik az egyházmegye kiküldöttje is.

Templomépítés a másik főlemelő példa. Az aradi gyülekezet akarja és Isten segítségével rövidesen fel is fogja építeni templomát. A mai kicsiny és megavult templomot 1847-ben építették és 50 év után renováltatták, de már egyáltalán nem illett az aradi egyházközséghez. Most aztán elhatározták, hogy régi templomukat újjáépítik és megnagyobbítják. Szántay Lajos aradi műépítész, egyh. m. tanácsbíró művészi terve szerint az új templom Arad egyik legszebb épülete lesz és 1,240.000 leibe fog kerülni. Ez az összeg még nincs meg teljesen, de remélik, hogy nemsokára együtt lesz és az átalakítás munkáját még a nyáron elvégezhetik. Szívből kívánjuk, hogy ne csalatkozzanak és segítse meg őket munkájukban az áldások Istene.

A nagyszalontai egyházmegye közgyűlése.

A régi sablonos, csupán adminisztráló egyházi gyűlésektől eltérő, színvonalukat meghaladó, néhány határozatában szinte forduló pontot jelentő volt a nagyszalontai egyházmegye április 23-án és 24-én Nagyszalontán tartott közgyűlése. Az aggasztó és szomorú események mellett, melyeknek oka legtöbbször az egyházon kívül álló tényezőktől származott, örömdetes és meghatóan főlemelő jelenségek is tárultak fel előttünk, melyek egyházaink belső életének virágzásáról tanuskodnak, illetve a lelki életnek gazdagabbá tételét célozzák és akarják előmozdítani.

Első nap az egyházmegyei lelkészegyesület gyűlésezett, mely, bár aránylag kevesen voltak jelen, mégis messze kiható határozatokat hozott. Az egyesület kebelében levő három lelkészi kör: az aradi, belényesi és nagyszalontai már előbb megtartották értekezletüket, melyeknek javaslatai képezték legnagyobb részben az egyesületi gyűlés tárgyalás anyagát. Megállapította a működési szabályokat, melyek szerint az egyesület minden egyházmegyei gyűlés előtt gyűlésezik és minden kör minden lelkészegyesületi gyűlés előtt, tehát évenként legalább kétszer értekezletet tart. Ugy az értekezleteken, mint a gyűléseken minden lel-

kész köteles megjelenni. Ezek az értekezletek és gyűlések nagyfontosságúak lesznek az egyházmegye és az egyházak életében. Ezek lesznek a hitélet mélyítői, fokozói, ezek adnak indítást mindenre, ami a lelki életet gazdagabbá teheti, egyházunk megújódását előmozdítja és ezek adják az egyházmegyei gyűléseknek is a benső lelki tartalmat, mely a közigazgatás kereteit élettel fogja kitölteni.

Második nap az egyházmegye három részéből: Arad, Belényes és Szalonta vidékéről tekintélyes számmal összejött lelkészek és világi képviselők, tanácsbírák szívből zengett buzgó éneke után Böszörményi Lajos esperes áhitatos imádsággal és meleg üdvözlő beszéddel nyitotta meg a közgyűlést. A megalakulás formásgait elintézve örömmel vette tudomásul a közgyűlés, hogy a Tatár Balázs világi főjegyző és tanácsbíró eltávozásával megüresedett főjegyzői tisztségre egyhangulag dr. Hadházy Kálmán ügyvédet, a tanácsbírói tisztségre pedig nagy többséggel dr. Sarkady Dániel ny. t. b. megyei főorvost választották meg presbyteriumaink, kik az esperes szeretetből fakadó szavai után, a közgyűlés lelkes tetszésnyilvánítása közben foglalták el tisztségeiket.

Öszinte bensőséges érzésekkel fogadta kebelébe az egyházmegye Nagy Sándorné Dánszky Mária vadászi és Hirsch József gyoroki tanítókat. A nagy gonddal elkészített esperesi jelentés körültekintően számolt be az egyházmegye állapotáról és a fontosabb ügyekről. Az agrárreform végrehajtásáról közölt adatok jellemzően tárták fel annak szeszélyeit és következetlenségeit a szerint, amint tárgyilagosan, vagy rossz indulattal jártak el az egyes bizottságok. Az esperesi jelentés kapcsán felhívta a közgyűlés az egyházakat, hogy amennyiben eddig nem tették, kulturád tartozásaikat haladéktalanul fizessék be. A számvevőszék jelentéséből örömmel lehetett megállapítani, hogy egyházaink számadásai legnagyobb részben rendben vannak.

Ezek után következtek a lelkészegyesület javaslatai, melyek sok tekintetben egész jövőnkre kiható kezdeményezések. E javaslatok alapján egyházmegyénk külön is elkötelezi az egyházakat és lelkészeket a kerület által elrendelt vasárnapi iskola megszervezésére. Felhívja továbbá, egyházi énekkarok alakítására és vasárnapi vallásos délutánok, estélyek tartására. A vallásos élet mélyítése s általában az egyházmegyében a belmisszió munkájának irányítása végett egyh. megyei belmissziói bizottságot létesít, melynek legközelebbi feladatává teszi presbyteri szabályzat és egyházközségi fegyelmi szabályzat elkészítését. A bizottság tagjaiul Kassay Béla, Arдай

Aladár és Debreczeni István lelkészeket választotta meg. Ezzel kapcsolatban megkeresi az egyházkerületet, hogy szintén alakítsa meg a kerületi belmissziói bizottságot, mely legelső sorban készítse el részletes utasítását a vasárnapi iskolák megkezdésére és működésére nézve, továbbá foglalkozzék a konfirmációi előkészítés reformjával és általában végezné mindazokat a belső egyházépítő és hiterősítő teendőket, melyekre ma nincs szerv egyházalkotmányunkban, de amelyek életkérdéseit és érdekeit jelentik. Ugyancsak a lelkészegyesület javaslatára megkeresi a kerületet a nagyvárad tanítónőképzőnek teológiává, illetve levita-vallástanító és kántorképzővé átszervezése végett s az indítvány pártolása céljából átír a többi egyházmegyéhez. Az egyházközségi közgyűlés képviselői alapon leendő megszervezésére felhívja az egyházkerület figyelmét. A közigazgatási pénztár költségvetésének megállapításánál az esperesnek és a pénztárosnak 2000 lei tiszteletdíjat szavazott meg a közgyűlés, az összes szükséglet fedezetül lélekszámonként 30 banis adót vet ki egyházainkra.

Legfőlegesebb része volt a közgyűlésnek a borosjenői egyházalakulásról beterjesztett jelentések és előadások, melyről lapunk más helyén külön emlékezünk meg. Örömdetes volt az egyházmegye nagyszalontai főgimn. internátusáról beterjesztett első jelentés is, melyből kitűnt, hogy a még szerény keretek közt működő, kezdet kezdetén levő intézmény is, milyen nagy áldás, továbbá, hogy a mérsékelt megállapított díjból jó házi koszttal lehetett adni és fedezni lehetett az összes személyzeti, fűtési, világítási költségeket. Az internátusban nyertek szállást a gyűlésre jött vidéki lelkészek és ott volt az első napi közebed is. Igaz örömmel töltötte el a szíveket az aradi egyház kérése és Csécsi Imre aradi lelkész jelentése templomuk átalakítására vonatkozólag, melyet szintén külön ismertetünk.

Az örömdetes jelentések és események után, mint homályos árnyékok következtek a tárgysorozaton a tenkei és szalontai iskola-eladás, mint szomorú kortünetek, amelyeket indokaik alapján jóváhagyott a közgyűlés. Hasonlóképpen az erdőgyoroki adókulcsot, melyet az egyh. közs. közgyűlés nem fogadott el, bár a nagyobb számú szegényebb egyháztagokra kedvezőbb a réginél. Nem lehetett jóváhagyni a gyoroki tanítói díjlevelet, mely nem biztosította az egyházkerület által megállapított javadalmat. Megerősítést nyertek a megalakult ágyai énekkar szabályai. Hosszabb eszmecserét idézett elő Némethy Sándor tenkei kántortanító kérvénye, melyben engedélyért folyamodott, hogy r. kath. leányt vehessen el feleségül, ki áttérni nem akar, csak revelzalist adna.

A közgyűlés az engedélyt nem adta meg, hanem az egyházlátogató bizottságot utasította, hogy a nevezett tanítónak legyen segítségére menyaszonnya áttérésére nézve, annál is inkább, mert egy református tanítónak reverzalisos unokája! A gyűlést az elnök áldást kívánó szavakkal zárta be. Birósági ügy egy sem volt.

Irodalom

Szombati-Szabó István: Lavinák éneke

Versek. Lugos 1924.

Még alig több mint egy éve, hogy megjelent Életem c. kötete, mely csakhamar második kiadást is ért, valamint Régi japán költők c. műfordítási antológiája — és most ismét újabb verskötettel lepott és örvendeztetett meg bennünket, *Este van, Lavinák éneke* és *Biblia* c. ciklusokban 29 újabb versét gyűjtötte össze egyszerű, de kedves kis kötetben.

Az első ciklus darabjai a legegényibbek, legliraiabb költemények, a másik kettőben csoportosítottak pedig szinte mindnyájunk érzései, gondolatai. Lirainak neveztem az elsőket, melyekhez hozzá lehet venni a másik két cím alattiakból is nehányat, de korántsem a szó régi jelentésében. Ezek nem csupán érzés nyilvánulások, hanem komolyabb elmélyedések, szemlélődések a gondolatok, képek, szimbolumok, hasonlatok bőséges, néha tulságos gazdagságában. Egyéni versei mind pesszimiztikusak. Közülök legjellegzetesebbek: *Ének életem céltalanságáról* és *Gyógyíthatatlan betegség: az élet*. Ezek annyira sajátságosan eredeti versek, hogy bárhol név nélkül is ráismernék — különösen az előbbire, hogy Sz. Szabó István írta. A lemondó hangulatu versek után kedves, jóleső és felindító az *Este van*, mely az egész kötetnek egyik legkiválóbb darabja.

Ha az első ciklus verseiben nem tudunk is mindig vele érezni a szerzővel, annál könnyebb az a második és harmadik részben levőkkel. Ezekben rokonok, testvérek, egyek vagyunk vele, érezzük, hogy mihelyettünk és miérettünk beszél, zokog és dalol. A *Boszorkány mese a mi holnapunkról*, mely a Vak Vazul folytatásának tekinthető, a *Jégzajlás* és a *Lavinák éneke* már a mi szívünk érzéseinek diszes, ünnepi megnyilatkozásai. Nagyon értékes még ebben a részben a *Hó — akik dalolnak* c. költeménye egészen újak, eredetiek a többi mostani és régebbi verseihez mérten is a Biblia ciklus darabjai, melyek közül néhány abszolút szép vallásos költemény. Ilyen a *Tavaszi imádság zsenge rügyekért*, *Jób*, *Lóth*, de különösen *Fejfa monológ* és *Isten* címűek, melyeknek alapgondolata megkapó s megírásuk tiszta, világos, közvetlen; mind között ezek a legsikerültebbek.

Röviden összefoglalva mindent: a kötet nyereség és irodalmunknak egyik nagyon értékes darabja. Kiállításában izlősebb, mint az Életem első kiadása,

de van benne egy könyvnyomtatási lehetetlenség az Isten c. vers nyomása, melyet a többiektől elütő, jóval apróbb betűkből szedtek, melynek semmi indokolt magyarázatát nem tudom kitalálni.

A kötet a szerzőnél kapható Lugoson, ára 30 lei. Előfizető-gyűjtők minden 8 példány után egy autogramos tiszteletpéldányt kapnak.

Egyházi hírek

Özvegyek és árvaik. A nagyszalontai egyházmegyei lelkészegyesület véglegesen elintézte az egyházmegye területén élő lelkész özvegyek segélyezését. Kimondotta, hogy minden özvegyet segélyez, tekintet nélkül arra, hogy férje tagja volt-e az egyházmegye gyámintézetének, vagy nem. A segélyezés céljából mindenkinek be kellett vallani javadalmát, melyet egy bizottság felülbírált. Az így felértékelt javadalomból mindenki egy percentet ad évenként és ezidő szerint az özvegyek segélyezésére, melyet a pénztárnok az államsegélyből von le. Ez a hozzájárulás mindenesetre igazságosabb, mint az államsegélyek arányában való levonás, ami a nagyobb segélyű és kisebb javadalmu lelkészeket aránytalanul sújtotta. A jelenben 4 lelkészözvegy van, kik évi 2500 lei segélyben részesülnek. Lelkészárva egy sincs.

Harangavatás Mezőbajjon. Április 13-án, virágvasárnapon bensőséges, szép ünnepély keretében avatta fel a mezőbajji gyülekezet új harangját. A délelőtti istenitiszteleten Igyártó Sándor bélzeréndi lelkész hirdette az ígét Máté 21 1—12. alapján, hangsúlyozva a nap hármias jelentőségét: a virágvasárnapot, harangavatást és a bűnbánatot. Istentisztelet után Bugyi János erdőgyaraki lelkész tartotta meg a harangavatást, mely után megszólalt az új harang. Majd a presbyteri diszgyűlésen ugyancsak ő üdvözölte a távollévő esperes nevében a presbtereket, buzdítva őket továbbra is hűségre és áldozatkészségre. Délben a presbterek közös ebéde volt, melyen a presbterek látták vendégül a jelenlevő lelkészeket és közreműködőket. — Délután gazdag műsoru vallásos ünnepély volt, melyen Balogh Mátyás nagyzeréndi lelkész a 118. zs. 24. és 25. v. alapján predikált a Hozsánna értelméről, Debreczeni István, nagyszalontai lelkész pedig Márk. 11. r. 3. verse alapján hirdette, hogy mily nagy szükségünk van Jézusra. Vasváry Béla nagyszalontai kántor, Soós Juliska helyi tanítónő és Kenéz Erzsike, Nagyszalontáról, szóló énekeket adtak elő nagy hatással, két kis iskolás leány kedvesen szavalt, a növendékek pedig szépen énekeltek. Végül Szűcs Antal helybelli lelkész lelkes beszéddel zárta be a maradandó emlékü ünnepélyt, melyen a hívek adományaikkal egy orgona-alap létesítését kezdték meg.

Szerkesztői üzenetek ...

Többeknek. A pályázati hirdetési díjak összegét nem a szerkesztőség, hanem Konrád Géza kerületi titkár Oradea-Mare—Nagyvárad, Emlék-tér 32 szám tudatja.

KONFIRMÁCIÓI EMLÉKKÖNYV

**Ára
12 lei**

Irták: Dr. Kecskeméthy István, ref. theologiai tanár, Vásárhelyi János, kolozsvári ref. esperes és dr. K. Tompa Arthur az E. M. Sz. titkára.

Most jelent meg! A diszes címlapu, több mint két iv terjedelmű füzetet a Konfirmációi Emléklap vezeti be, amely az eddig szokásban volt konfirmációi bizonyítványokat fogja helyettesíteni. — A lelkész és tanító uraknak 10 százalék engedményt nyújt és a Ref. Lelkész Egyesület javára még külön 10 százalékot ad a kiadó Evangéliumi Missió. Cluj—Kolozsvár, Str. Babes—Trefort-u. 13. sz. vagy Béres Károly könyvkereskedése Oradea-Mare—Nagyvárad, Fő utca 14. sz. Mutatványszám 12 Lei, beküldése ellenében bérmentve.

Hivatalos rész.

362—1924. sz.

Nagytiszt. Iskolaszéki Elnök uraknak.

Értesitem az elemi iskolát fenntartó egyház-községeket, hogy az évrő vizsgálat ideje hat héttel előbb bejelentendő a megyei iskola revizorhoz, hogy a vizsgán jelenlehesen vagy arra megbízottat küldhessen. Sziveskedjenek azért az iskolaszékek a tanévi vizsgálatok idejét sürgősen megállapítani s azt az esperesi hivatalnak és az iskola revizornak tudomására hozni. Junius 10 előtt az évrő vizsgálat meg nem tartható.

Nagyvárad, 1924 április 25.

Csernák Béla,
egyházkerületi főjegyző.

363—1924. sz.

Nt. Esperes és tiszt. Lelkész Ur!

A katonai szolgálat alóli mentesség tárgyában tájékozódás végett az alábbiakban közölt nt. esperes és tiszt. lelkész urakkal a „Monitorul Oficial” 1913. évi 15. és 195. számában közzétett ujoncozási törvénynek és szabályzatnak a lelkészeket és lelkészjelölteket illető szakaszait:

I. Kivonat az ujoncozási törvényből.

„46. §. Feltételes felmentést kaphatnak: a) Bármilyen ritusu seminaristák, akik a vallásügyi minisztérium engedélyével kötelezettséget vállaltak arra nézve, hogy lelkésszé képezik magukat: ezt azonban csak arra az időre, míg a vállalt kötelezettséget a 27-ig életévükig teljesítik. b) Bármely ritus vallási

(egyházi) tagjai, akik e minőségükben a vallásügyi minisztérium által elismertettek. 47. §. Mindazok az ifjak, akik a szerzetesi pályára léptek mielőtt az ujoncozási törvénynek eleget tettek volna, akik lelkészek lettek 21 éves korukig, valamint akikről megállapították, hogy lelkészek, a 40 éves életkor betöltéséig, anélkül, hogy a szemináriumot elvégezték volna nem menthetők fel a katonai fegyveres szolgálat alól. 71. §. Miután a sorozóbizottság határozott a kizárás, felmentés, haladék esetei fölött, valamint azon reklamációk fölött, amelyeknek az ujoncozások helyét adhattak, minden egyes város és község ujoncozási lajstromát lezárja, aláírja azt, s azonnal kiadja mindenik ifjunak az igazolványt, amely által megállapítottatik, hogy az ujoncozási törvény követelményeinek eleget tett, s amelyben a kizárás, felmentés, haladék vagy felfüggesztés indoka ki van mutatva. 72. §. Az ugyanazon hadkigépzítő össz s járás kimutatásainak egyesítése folytán jön létre az illető hadkigépzítő általános ujoncozási lajstroma.”

II. Az ujoncozási törvénnyel kapcsolatos szabályzat. (Feltételes felmentések.)

„104. §. (A törvény 46. cikke.) Feltételes felmentetnek még a katonai szolgálat alól: Az összes, bármely felekezethez tartozó seminaristák, akik a kultuszminisztérium által elismert kül- vagy belföldi szeminárium vagy theol. fakultás bizonyítványával igazolják, hogy tanulmányaikat végzik és hogy a kultuszminisztérium által elismert kötelezvény alapján 27 éves korukig lelkésszé képzik magukat, ez a felmentvény azonban csak arra az időre érvényes, míg igazolják, hogy az ezen korig vállalt kötelezettségnek eleget tesznek. 105. §. A feltételes felmentéseket csak az ujoncozási tanács adhatja meg. Ennélfogva a hadügyminisztérium az ebbe a kategóriákba tartozó ifjaknak nem adja meg a haladékot, hanem ezek évente felterjesztendő az illetékes sorozási hivatal által az ujoncozási tanácsnak a kötelező okmányokkal és a katonai díjak megfizetését igazoló nyugtákkal egyetemben. 106. §. Fenti ifjak alá vannak vetve az ujoncozásnak és sorshuzásnak, de joguk van a törvény 29. és 30. cikkében felsorolt indokokra hivatkozni, hogy azok az indokok a kérdéses korosztály szemléje alkalmával fennállanak. Ezen indokok fenn nem forgása esetén feltételes felmentés van mentve és a korosztályból szám szerint kivezelve, s részükre a t. mintájú igazolvány adatik ki. 107. §. A kikötött feltételek teljesítése után, vagyis lelkésszé képeztetésük után, nem töröltetnek véglegesen az ellenőrző jegyzékekből, hanem a speciális lajstromba vétetnek föl, amely minden ujoncozási hivatalnál készítettik el, mint tart. tábori lelkészek s mint ilyenek a hadügyminisztérium rendelkezésére bocsátatnak 46 éves korukig, mikor végképen töröltetnek az ellenőrző lajstromokból. Ezen ifjak tanulmányaik befejezte után, ha lelkészi képesítésüket 27 éves korukig nem szerzik meg, szolgálattételre behivatnak azzal a korosztállyal, amelyik ugyanazon év november 1-vel hivatik be, s kötelesek az ujoncozás alkalmával megállapított helyzet szerinti időre szolgálattételre bevonulni. 108. §. Az ujoncozási tanács minden évben kikéri a közs. előjáróságoktól és az ujoncozási hivatalok fejeitől: a múlt években feltételes felmentett ifjak kimutatását, s meggyőződik arról, hogy mindezek a seminarista minőségben vállalt kötelezettségüknek eleget tesznek-e; valamint azoknak a jegyzékét, akik

a 27 évet betöltötték és nem lettek lelkészekké. 109. §. A seminariumoknak és theológiáknak az ellenőrzési lajstromokba felvett absolvensei, akik a sorozó-tanács működése idejében már lelkészek, ezen tanács által az ellenőrző kimutatásból töröltetnek, akik lelkésszé képzettségükkel a törvény által megkövetelt végső kötelezettségüknek eleget tettek s nem tartoznak a hadsereg kötelékébe. Abban az esetben, ha valamely ifju kiválik a papság kötelékéből, bármilyen okból is, 40-ik évének betöltése előtt, szolgálatra hivatik be azzal a korosztállyal, amelynek a papi állás elhagyása után kell bevonulnia. 111. §. A theologiai hallgatók, akik liceumi, nem pedig semináriumi absolváló bizonyítvány alapján iratkoztak a theológiára, nem élvezhetik az ideiglenes felmentés jogát. Kérhetik azonban, hogy tanulmányaik folytatására haladék engedélyeztessék számukra 27 életévükig, s ezért a törvény 107. cikkében és a szabályzatban előírt hadmentességi díjat tartoznak fizetni. 111. §. Ugyanezen feltételes felmentésre jogosultak a kultuszminiszterium által elismert hitfelekezet egyházi tagjai, akik az unjonozási törvény 46. cikkében előírt kötelezettséget aláírták. 40 éves korukig ezen egyházi alkalmazottak tartoznak a sorozó-tanácsok előtt igazolni magukat, ahol a szerzett információk után megállapítatik, hogy kötelezettségüknek eleget tettek-e. 115. §. A feltételesen felmentettek, akik nem jelentkeznek évente a sorozó bizottságoknál azon célból, hogy feltételes felmentésüket érvényesítsék, azonnal behivatnak katonai szolgálattételre. A hadkiegészítőnél való jelentkezés alkalmával, ha beigazolják, hogy még mindig megfelelnek az ideiglenes felmentés feltételeinek, a behívásuk felfüggesztetik ugyan, de irataik a

hadügyminisztériumhoz terjesztetnek fel határozathozatal végett. Akik pedig még nem töltötték be a 27 évet és nem lettek még lelkészek, azonnal besorozandók."

Atyafiságos szeretettel

Nagyvárad, 1924 április 29.

Csernák Béla,
egyházkerületi főjegyző.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnek

Wegenstein L. Fiai orgona- és harmonium gyárában, Timisoara.

Két- és háromhangos harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan rakidron Orgonajavítások, tisztítások és hangosítások pontosan eszközöltek. Kötségtétel és harmonium-örjegyzéssel díjtalanul szolgálunk. 5-26

BISZÁK JÓZSEF

harang- és ércöntődjé Ghirocon
(Győr, Barad-megye)

harangot,

a legjutányosabb árak mellett készít a legfinomabb anyagból bármely hangú és nagyságú a legdiszesebb kivitelben, kívánatra feliratokkal, képekkel díszítve, ingó rendszerű vas felső koronával, vagy bármely más kívánt rendszerű állvánnyal. Gyártmányai kiválóságát több elismerő levél igazolja. Érdeklődőknek részletes leírással és árajánlattal készséggel szolgál. (Megrendelésnéi kérem ezen lapra hivatkozni.) 2

BÉRES KÁROLY

KÖNYVNYOMDÁJA, KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZER KERESKEDÉSE

a Királyhágómelléki Református Egyházkerület
vallástani kézikönyveinek kiadója és főbizománya

ORADEA-MARE - NAGYVÁRAD, FŐ-UTCA 14. SZ.

A református elemi népiskolákban használandó összes vallástani kézikönyvek, magyar- és románnyelvű tankönyvek [nyelvtan, földrajz, történelem, alkotmánytan], térképek, füzetek, írószerek és iskolai nyomtatványok legolcsóbb beszerzési forrása. Figyelmes kiszolgálás. Az Egyházaknak és Iskoláknak árendedményt nyújtok.

Béres Károly könyvnyomdája Oradea-Mare—Nagyvárad.